Memo aan de Raad: Raadsagenda in relatie tot het Coalitieakkoord (van Klein Presidium)

Aanleiding en achtergrond

Er komt een raadsagenda (verder: RA). De informateurs hebben dit geadviseerd en uitgewerkt. De formateurs zijn op deze lijn doorgegaan. De nieuwe coalitie doet in zijn coalitieakkoord (verder: CA) een nadere uitnodiging aan de raad voor en aanzet tot een RA. Het Klein Presidium (verder: KP) is aangewezen om namens de raad het proces RA zo goed mogelijk te managen. Na kennisname van het CA doet het KP een nadere voorzet voor de uitwerking van de RA. Hiermee beogen we bij te dragen aan het vereiste en gewenste samenspel op inhoud, proces en cultuur.

Het KP heeft opdracht gekregen om het proces RA te organiseren voor de raad. Daarvoor is het proces RA verder verkend, is informeel overleg geweest met fractievoorzitters over de uitwerking RA, en is input geleverd aan de formateurs. Opgave was vooral om (het proces) RA te verbinden met het opstellen van een CA. De formateurs hebben zelf ook een tussentijdse ronde gesprekken met de meerderheid van de niet-coalitiepartijen gevoerd, mede met oog op het afstemmen van het CA met een toekomstige RA. Op 13 juni jl. hebben de coalitiepartijen hun CA gepresenteerd aan de raadsleden en de stad.

Op 20 juni a.s. zal dit CA onderwerp zijn van de politieke beschouwingen in de raad met het oog op de benoeming door de raad van de voorgestelde wethouders. Wij stellen u voor om deze memo met concrete voorstellen te betrekken bij de politieke beraadslagingen naar aanleiding van het CA. Net als de (in)formateurs plaatsen we de RA niet naast het CA, maar gaat het ons om de samenhang. De aangekondigde toekomstkoers, visie(s) en strategie vormen het bredere kader voor die samenhang. Deze inhoudelijke koers wordt vertaald naar de doelenboom die centraal staat in de IPC.

De RA is van college en raad samen. College en raad moeten elkaar actief ontmoeten én ruimte geven om samen (ook met de stad) een goed gesprek te kunnen voeren over de grote onderwerpen in de RA, gericht op zinvolle en effectieve kaderstelling. Het CA bevat tientallen voorgenomen initiatieven die tijdig aan de raad voorgelegd worden om daarbij de beoogde samenwerking aan inhoud, proces en cultuur te bereiken. De formateurs maken onderscheid in onderwerpen die aan de raad gelaten worden en onderwerpen die op initiatief van college met de raad zullen worden uitgewerkt. Vanwege de tijdsdruk is op dit moment nog geen context geboden bij deze onderwerpen.

De RA is integraal. Het CA zal in de komende periode nader uitgewerkt, vertaald en integraal beoordeeld moeten worden. Dit zal zowel op punt van financiële consequenties, capaciteit als urgentie en haalbaarheid moeten gebeuren. Dit leidt direct na de zomer tot een nader voorstel aan de raad. Dit gehele proces beoogt een integrale afweging van raad en college samen mogelijk te maken, dat samenkomt in de besluitvorming over de (meerjaren) begroting 2023-2026 aan eind van dit jaar. Het is nu nog te vroeg om daarop vooruit te lopen.

De RA vergt nadere prioritering. Na de zomer komen de kamers van de stedelijke commissie in positie om de uitgangspunten voor de programmabegroting op hun domein met het college en onderling te bespreken. Inhoudelijk koppelen we hiermee het proces van prioriteren (RA) aan de IPC cyclus. Dit proces leidt dan uiteindelijk via het begrotingsproces tot integrale afweging en prioritering van de RA. Het gaat niet enkel om nieuw beleid, ook bijstelling van beleid als stoppen met bestaand beleid komt hierbij aan de orde. Deze wordt daarmee onderdeel van de programmabegroting 23-26. Het KP zorgt ondertussen voor de vertaling in een dynamische termijnplanning met werkbare agenda's voor de verschillende commissies.

Onze concrete voorstellen voor de Raadsagenda voor de volgende stap

1. De raadsfracties worden gevraagd bij de bespreking van het coalitieakkoord op 20 juni as. de raadsagenda (in wording) te betrekken en waar mogelijk ook suggesties te doen met oog op de RA naar aanleiding van deze memo van KP
2. In de vier kamers van de stedelijke commissie wordt na het zomerreces nader gesproken over de inhoudelijke opgaven binnen het eigen domein (uitwerking CA en input RA), met als uitwerking een gezamenlijke dynamische termijnagenda onder beheer van het KP
3. Het eigenaarschap van de raadsagenda wordt ondergebracht bij de nieuwe kamers van de stedelijke commissie. De agenda van de kamers bevat hiervoor ruimte. Binnen deze kamers kan een kleine werkgroep van verkenners (of rapporteurs) in overleg met betreffende wethouders en ambtelijk ondersteund voorstellen doen voor nadere verkenning van gemeenschappelijke prioriteiten. Eens per jaar wordt de integrale jaaragenda via deze kamers opgenomen in de programmabegroting.
4. Het KP benadrukt dat de raadsagenda een integrale werkwijze vereist op basis van een effectieve bestuurlijke termijnplanning. Het KP ziet het als opdracht om dit in samenwerking met college en ambtelijke organisatie voor elkaar te krijgen en beperkt zich tot procesbeheer, bevordering en bewaking van de integrale planning. Een eerste voorbeelduitwerking van een dergelijk systeem wordt nog voor het reces ter bespreking door het KP gedeeld.
5. Het KP geeft u in overweging om vooruitlopend op de integrale afweging na de zomer op korte termijn al een eerst 'trap tegen de bal' te geven met twee prioriteiten op de RA (aktieve kaderstelling (plus)). Hierbij zijn door het KP al eerder twee thema's opgehaald:

a. *Kansengelijkheid*

   Dit thema wordt door de meeste partijen hoog geprioriteerd. Het thema veronderstelt dat het een brede en langdurige inzet vraagt om een gewenste eindsituatie te bereiken. Het CA spreekt ook over visieontwikkeling op dit punt, daar waar 'Kansrijk Enschede' zoals in de vorige periode is vastgesteld al leidt tot een jaarlijks gesprek met de raad. Het thema kan ook in diverse richtingen uitgewerkt worden, zoals in het CA al is omgezet in een aantal afspraken. De RA prioriteert dit en scherpt dit aan tot een eerste thema op de RA met het gezamenlijk verkennen van een aanpak gericht op **het voorkomen en tegengaan van structurele doorwerking van toenemende armoede- en schuldenproblematiek vanuit oogpunt van kansengelijkheid op terrein van onderwijs en talentontwikkeling'**.

b. *2025 Enschede 700 jaar*

   Wij stellen voor om dit onderwerp, Enschede 700 jaar, als gemeenschappelijk thema te prioriteren op de raadsagenda. De coalitie benoemt het onderwerp ook als gemeenschappelijke prioriteit. In overleg met het nieuwe college wil het KP hier snel nadere procesafspraken over maken zodat het proces na de zomer gestart kan worden met bespreking van de uitgangspunten in de kamer bestuur en middelen van de stedelijke commissie.

Enschede, 15 juni 2022. Klein Presidium/RJ